

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Zory Šmolkové a JUDr. Petra Hluštíka, Ph.D. ve věci

žalobce: **Vítkovice Revmont a. s.**
sídlem Ruská 94/29, 703 00 Ostrava
zastoupený advokátkou JUDr. Mgr. Petrou Novákovou, Ph.D.
sídlem Chodská 9, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Finanční úřad pro Moravskoslezský kraj**
sídlem Na Jízdárně 3, 709 00 Ostrava

o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 6. 2024 č. j. 2451643/24/3202-50523-801272, ve věci námitek

takto:

- I. Rozhodnutí Finančního úřadu pro Moravskoslezský kraj ze dne 11. 6. 2024 č. j. 2451643/24/3202-50523-801272 **se zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 11 228 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám JUDr. Mgr. Petry Novákové, Ph.D., advokátky se sídlem Chodská 9, 120 00 Praha 2.

Odůvodnění:

1. Včasnou žalobou se žalobce domáhal zrušení výše uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž byla zamítnuta žalobcova námitka proti nepřiznání částky úroku z úroků z vratitelného přeplatku podle § 155 odst. 5 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění do 31. 12. 2020, resp. § 253a daňového řádu, v pozdějším znění.
2. Žalobce uvedl v žalobě, že žalovaný odůvodnil nepřiznání částky závěry vyplývajícími z rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 16. 9. 2021, č. j. 9 Afs 52/2021-42, který byl však překonán nálezem Ústavního soudu ze dne 28. 5. 2024, sp. zn. III. ÚS 3082/23. Ačkoli Ústavní soud řešil otázku úroku podle § 254 daňového řádu, podle žalobce je třeba vykládat shodně i situaci úroku podle § 155 odst. 5 daňového řádu, neboť právním názorem Ústavního soudu „padá“ omezení dané § 1806 zákona č. 89/2012 Sb. (dále jen „NOZ“), které měl za určující NSS v rozsudku č. j. 9 Afs 52/2021-42, a které vázalo možnost vzniku úroku z úroků na protiprávní událost. Žalobce také poukázal na citovaný náleží Ústavního soudu s tím, že se v dané věci materiálně ani nejedná o anatocismus, neboť částka prvotního úroku „vykryštalizovala“, je ohraničena a dána pevnou částkou, kterou lze chápat jako novou jistinu daňového přeplatku sui generis (blíže také rozsudek NSS sp. zn. 2 Afs 148/2017).
3. Žalovaný ve vyjádření uvedl, že ke změně judikatury došlo v mezidobí od vydání napadeného rozhodnutí do podání žaloby. NSS vydal dne 25. 7. 2024 rozsudek č. j. 3 Afs 194/2022-60 ve vazbě na zmiňovaný náleží Ústavního soudu, který výrazně mění dosavadní pohled na řešenou problematiku. Žalovaný s ohledem na právní názor Ústavního soudu přehodnotil své stanovisko a předepsal do evidence daní úroky z vratitelných přeplatků, o čemž vyrozuměl žalobce dne 30. 9. 2024. Podle žalovaného však jsou nadále jistiny, u kterých nebylo možno žalobci vyhovět z důvodů, které ve vyjádření konkretizoval, proto žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.
4. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů - dále jen „s. ř. s.“) a dospěl k závěru, že žalobě je nutno vyhovět. Rozhodoval přitom v souladu s § 51 s. ř. s. bez nařízení jednání.
5. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí nejprve shrnul dosavadní průběh věci a poté na str. 5-7 s poukazem na rozsudek NSS č. j. 9 Afs 52/2021-42 považoval za rozhodující důvod vzniku úročené jistiny. Dospěl k závěru, že v daném případě nebyl vznik jistiny – vratitelného přeplatku – odvislý od nesprávného postupu správce daně, proto není možné druhotné úročení.
6. Krajský soud shodně s účastníky uvádí, že judikatura ohledně tzv. úroku z úroků prošla vývojem. V rozsudku ze dne 14. 12. 2017, č. j. 2 Afs 148/2017-36 NSS připustil, že je možné přiznat úrok ze zadržovaného úroku z neoprávněného jednání správce daně podle § 254 daňového řádu. Nejde totiž o pravý „úrok z úroku“, jelikož částka prvotního úroku „vykryštalizovala“ a je ohraničena pevnou částkou (ačkoli původně vypočtenou jako úrok

za určité období). Proto ji lze chápat jako novou jistinu daňového přeplatku *sui generis*. Na tento rozsudek navázaly další, týkající se problematiky § 254 daňového řádu. Pokud jde o § 155 odst. 5 daňového řádu, NSS vyslovil v rozsudku ze dne 16. 9. 2021, č. j. 9 Afs 52/2021-42, že zatímco přiznání úroku z úroku podle § 254 daňového řádu má paralelu v *analogii iuris* s občanským zákoníkem, přiznání úroků z pozdního vrácení úroků vzniklých v souvislosti s prověřováním nadměrného odpočtu nemá žádnou oporu v právním řádu. V případě pozdního vrácení úroků z úroků přiznaných podle § 155 odst. 5 daňového řádu se analogie s § 1806 NOZ neuplatní, jelikož rozhodující je důvod vzniku jistiny (tj. důvodem vzniku prvotního úroku je protiprávní čin správce daně). Závěry tohoto rozsudku však odmítl Ústavní soud v nálezu ze dne 28. 5. 2024, III. ÚS 3082/23, což se následně promítlo do judikatury NSS, který v rozsudku ze dne 25. 7. 2024, č. j. 3 Afs 194/2022-60, potvrdil linii rozsudku č. j. 2 Afs 148/2017-36 („krystalizace“), bez ohledu na důvod vzniku prvotního úroku. Soud v podrobnostech poukazuje na přehledné shrnutí, učiněné Krajským soudem v Praze v rozsudku ze dne 19. 9. 2024, č. j. 37 Af 7/2023-70 (dostupný na www.nssoud.cz), a dodává, že nemá důvod odchytil se ani od závěrů, které vyslovil zmíněný soud: *Těž první úrok z vratitelného přeplatku podle § 155 odst. 5 daňového řádu ve znění účinném do 31. 12. 2020 může být dále úročen, protože ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2017, č. j. 2 Afs 148/2017-36, „vykrystalizoval“ a lze jej chápat jako novou jistinu daňového přeplatku sui generis, bez ohledu na „původ“ prvotního úroku. Není totiž přesvědčivý důvod, aby se závěry tohoto rozsudku a následně i nálezu Ústavního soudu ze dne 28. 5. 2024, sp. zn. III. ÚS 3082/23, QUANTO, které byly vysloveny v kontextu úročení úroku z neoprávněného jednání správce daně podle § 254 citovaného zákona, neměly uplatnit též ve vztahu k prvotnímu úroku podle § 155 odst. 5 téhož zákona. Pokud správce daně v rozporu se zákonem včas nepoukáže úrok, ať již podle § 155 odst. 5, § 254 odst. 1 či § 254a odst. 1 uvedeného zákona, na nějž má daňový subjekt právo, vzniká nezákonné prodlení, a to bez ohledu na to, jakou povahu měl původně zdržovaný úrok. Není-li možnost přiznání úroku z úroku z neoprávněného jednání správce daně vázána na analogickou aplikaci občanského zákoníku, není odlišný přístup k úroku z úroku z daňového odpočtu ospravedlnitelný.*

7. Krajskému soudu proto nezbylo než napadené rozhodnutí žalovaného zrušit. Je pravdou, že ke změně judikatury došlo až po vydání rozhodnutí žalovaného, to však nemůže mít na věc vliv (srov. např. rozsudek NSS ze dne 14. 8. 2024 č. j. 1 Afs 190/2023-43). Soud se také nezabýval argumentací žalovaného k jednotlivým jistinám ve vyjádření k žalobě, neboť odůvodnění napadeného rozhodnutí bylo postaveno obecně, na (nyní již překonané) judikatuře.
8. Krajský soud tedy zrušil napadené rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost v souladu s § 78 odst. 1 s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.).
9. V řízení byl procesně úspěšný žalobce, v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. má právo na náhradu nákladů řízení. Náklady řízení představují zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč, odměna ze zastoupení advokátkou podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění do 31. 12. 2024, ve výši 3 100 Kč za 2 úkony právní služby (převzetí zastoupení, sepis žaloby), 2x režijní paušál po 300 Kč a dále DPH z těchto částek s výjimkou zaplaceného soudního poplatku (§ 57 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může se oprávněný domáhat nařízení výkonu rozhodnutí.

Ostrava 13. března 2025

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu